

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»

Педагогічний факультет

Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Педагогічна конфліктологія у вищій школі

Освітня програма «Освітні, педагогічні науки»

Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

шифр і назва

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “28” серпня 2020р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу (зразок)
4. Система оцінювання курсу
5. Ресурсне забезпечення
6. Контактна інформація
7. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Педагогічна конфліктологія у вищій школі
Освітня програма	011 Освітні, педагогічні науки
Спеціальність	011 Освітні, педагогічні науки
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Освітній рівень	другий (магістерський)
Статус дисципліни	вибіркова
Курс / семестр	1/2
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 14 год. Семінарські заняття – 16 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/

2. Опис дисципліни

Метою вивчення дисципліни є формування у майбутніх магістрів системи знань, умінь розв'язання педагогічних конфліктів у ЗВО.

Основними завданнями вивчення магістрами дисципліни є:

- формування у майбутніх магістрів системи знань природи конфліктів у педагогічних ситуаціях;
- формування у магістрів знань, умінь щодо застосування конструктивних способів розв'язання конфліктів у різних педагогічних ситуаціях;
- формування розуміння природи конфлікту у навчально-виховному процесі та готовності до їхнього розв'язання;

виховання відчуття відповідальності за розв'язання педагогічних конфліктів.

Результати навчання (компетентності)

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні завдання та проблеми в галузі освітніх, педагогічних наук, професійній діяльності, у процесі навчання на основі поєднання спеціально предметних знань і вмінь з набутим досвідом дослідницької/інноваційної діяльності в системі вищої освіти, що передбачає застосування відповідних освітніх, педагогічних інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог..

Загальні компетентності

ЗК 1. Здатність до здобуття і застосування знань у практичних ситуаціях.

ЗК 3. Здатність вчитися і бути сучасно навченим.

ЗК 6. Здатність до критичного осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності.

ЗК 7. Здатність до міжособистісної взаємодії, до вибору стратегії спілкування, здатність працювати в команді.

ЗК 12. Здатність до самоосвіти та саморозвитку

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК 1. Здатність виявляти потенційні зв'язки освітньої теорії, освітньої політики та практики, розуміння цілей і особливостей освітніх систем.

СК 3. Обізнаність з різними контекстами, у яких може відбуватися навчання.

СК 4. Обізнаність з різними рівнями суб'єкт-суб'єктної взаємодії учасників освітнього процесу.

СК 6. Здатність до консультування з питань освітньої теорії і практики.

СК 12. Здатність здійснювати ефективну організацію освітнього процесу у ЗВО на основі знань теорії й практики організації освітніх систем, основних вимог до професійної діяльності педагога, викладача.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно-важливих знань із різних джерел із використанням інноваційних технологій.

ПРН 4. Розробляти програми педагогічних інтервенцій.

ПРН 6. Доступно та аргументовано представляти результати досліджень у письмовій та усній формах, брати участь у наукових дискусіях.

ПРН 11. Здійснювати аналіз стану вищої освіти та визначати потенціал системи освіти ЗВО, володіти технологічними прийомами педагогічного проектування та моделювання у закладі вищої освіти для розв'язання конкретних професійних завдань та розробки інноваційних технологій задля забезпечення якості освітнього процесу.

ПРН 13. Враховуючи власні інтереси і потреби інших, використовувати ефективні стратегії спілкування залежно від ситуації, дотримання корпоративної культури ЗВО.

3. Структура курсу

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	14 год
семінарські заняття / практичні / лабораторні	16 год
самостійна робота	60 год

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
2	011 Освітні, педагогічні науки	1	Вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	Лекції	Практичні заняття	сам. Роб.
Тема 1. ... Феноменологія міжособистісного конфлікту	2	2	8
Тема 2. Особливості перебігу конфліктів в освітньому середо-вищі вищої школи	2	2	8
Тема 3. Проблема конфліктологічної культури у вищій школі	2	4	8
Тема 4. Групові конфлікти міжособистісної взаємодії у ЗВО.	2	2	8
Тема 5. Конфлікт міжособистісної взаємодії в діаді «педагог – студент»	2	2	8
Тема 6. Організаційно-педагогічна діяльність із запобігання і врегулювання конфліктів у ЗВО	2	2	10
Тема 7. Конструктивне розв'язання конфлікту: умови, вимоги, поведінка	2	2	10
Разом	14	16	60

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	
Семінарське/практичне заняття	30

Самостійна робота	10
Індивідуальне чи творче завдання	10
Залік	50
Максимальна кількість балів	100

5. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
-----------------------------------	--

Рекомендована література

Базова

1. Закон України «Про освіту» 2017 р. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/1060-12
2. Концепція нової української школи. 2017 р. URL: mon.gov.ua/activity/education/zagalna.../konczepczyia.html.
3. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556 URL: VІІvnz.org.ua/zakonodavstvo/111-zakon-ukrayiny-pro-vyschu-osvitu.
4. Про Національну доктрину розвитку освіти: Указ Президента України N 347/2002 від 17.04.2002 р.
5. Указ Президента України «Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року» від 25 червня 2013 року.
6. Наукова-практичний коментар Закону України «Про вищу освіту». Станом на 02.09.2019 р. URL: <https://studway.com.ua>.
7. Аніловська Г.Я., Марушко Н.С., Томаневич Л.М. Університетська освіта : навч. посібник. Львів : «Магнолія-2018». 304 с.
8. Булах І.С. Психологічні аспекти міжособистісної взаємодії викладачів і студентів: навч.-метод. посібник. Київ: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2002. 114 с.
9. Буряк В. Викладач університету: вимоги до особистісних і професійних рис : Вища школа. 2010. № 3-4. С. 11-35.
10. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: методичний посібник для студентів магістратури. К.: Центр навчальної літератури, 2018. 384 с.
11. Галузьяк В.М. Холковська І.Л. Педагогічна конфліктологія: навч. посібник. Вінниця: ТОВ «Нілан ЛТД», 2015. 208 с.
12. Грабовська С., Равчина Т. Конфлікти без насильства: навч. посібник / За ред. Шведа Ю.Р. Львів: Фонд «Україна-Європа», 2017.
13. Гураль У. М. Суть конфліктологічної взаємодії в середовищі освітніх установ. Науковий вісник Волинського національного університету ім. Лесі Українки. Луцьк, 2011. № 8. С. 66-71.
14. Джелалі О. В. Психологія вирішення конфліктів: навч. посіб. Київ ; Харків: Р.И.Ф., 2006. 320 с.
15. Дурманенко Є. А. Конфлікти у вузі. Луцьк, 2004. 354 с.
16. Дуткевич Т.В. Конфліктологія з основами психології управління: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 456 с.
17. Запровадження елементів STEAM-технологій в освітній простір гімназії: методичний посібник / укл. Ж. В. Федірко, Н. В. Дуняшенко. Кропивницький: КЗ «КОППО імені Василя Сухомлинського», 2020. 80 с.
18. Козич І.В. Модель формування конфліктологічної компетентності соціального педагога в умовах магістратури. Педагогічні науки. 2018. № 1. С. 110-111

19. Орлянський, В. С. Конфліктологія: *рек. МОН України як навч. посіб. для студ. ВНЗ. МОН України*. Київ: Центр учбової літератури, 2017. 158 с.
20. Педагогіка вищої школи. *Підручник* / С.Г. Немченко, В.В. Крижко, І.Ф. Шумілова, О.М. Старокожко, О.Б. Голік. Бердянськ: БДПУ, 2020. 517 с.
21. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс]. *Підручник* / В. П. Головенкін та ін.; КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.
22. Педагогіка вищої школи : *навч. посіб.* / З. В. Рябова, І. І. Драч, Н. О. Приходькіна, Н. В. Любченко. Київ, 2017. 316 с.
23. Тихомирова, Є. Б. Конфліктологія та теорія переговорів. *Підручник*. Суми: Університетська книга, 2008. 239 с.
24. Управління конфліктами: текст лекцій: *навч. посібник* / Г.В. Жаворонкова, О.М. Скібіцький, Т.В. Сівашенко, О. І. Туз. К.: Кондор, 2011. 170 с.
25. Психологічна профілактика конфліктів у педагогічному колективі:
https://library.krok.edu.ua/library/category/soroka_2019_disertatsija
- Допоміжна**
26. Бех І.Д. Справедливість-несправедливість у міжособистісних взаєминах. *Педагогіка і психологія*. 2006. № 1. С. 5-14.
27. Галичанська А. В. Родинна традиція як умова запобігання міжпоколінних конфліктів у підлітків у сім'ї : автореф. дис. ... канд. психол. наук : 19.00.07. Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника. Івано-Франківськ, 2011. 20 с.
28. Грабовська С., Равчина Т. Конфлікти без насильства: *посібник*/ За ред.. Шведа Ю.Р. Львів: Фонд «Україна-Європа», 2001. 203 с.
29. Костюшко Ю.О. Педагогічні умови підготовки майбутнього вчителя до міжособистісної взаємодії в ситуації конфлікту: Автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.04 / Житомир, держ. ун-т ім. І. Франка. - Житомир, 2005. 20 с.
30. Котик І. О. Розвиток суб'єктивності учнів при розв'язанні конфліктів у процесі діалогічного навчання. *Психологія: 36. наук, праць*. Київ: НПУ ім. М.П. Драгоманова. 2000. Вип. 3. С. 143-150.
31. Savchuk Borys P., Kondur Oksana S., Rozlutska Galyna M., Olena V. Kohanovska, Marianna V. Matishak Halyna V., Bilavych Formation of Cognitive Flexibility as a Basic Competence of the Future Teacher's Multicultural Personality Space and Culture, India 2020, 8:3: <https://doi.org/10.20896/saci.v8i3.1016> (Scopus Q2)
32. Savchuk B. P., Bilavych H. V., Fedchyshyn N. O., Rozman I. I., Vysochan L. M., Bahriy M. A., Kononenko I. V., Vysochan Z. Yu. National literature as a means of development the general cultural competence of future specialists: personalistic kontekst. *International Journal of Psychosocial Rehabilitation*. 2020. Volume 24. Issue 8. 2020. PP. 13479-13489. <https://www.psychosocial.com/article/PR281340/28343/> (Scopus).
33. Savchuk B., Pantyuk T., Kotenko R., Tkachivska I., Vysochan L., Pustovit H., Bilawicz J., Bilavych H. and Fedchyshyn N. The Usage of Coaching Technology in the Formation of Emotional Intelligence of Future Tourism Managers. *International Journal of Applied Exercise Physiology*. 2020. Vol.9 No.8. PP. 201-210. <http://ijaep.com/Journal/vol.9.8.pdf> (Web of Science **impact factor**).
34. Savchuk B., Bilavych H., Kondur O., Bahriy M., Oliyars M., Fedchyshyn N., Humenuk I., Pantiuk M. Petrenko O. Reading as a Cultural Practice of Modern Students. *International*

Journal of Applied Exercise Physiology. 2020. Vol.9 No.8. PP. 131-144.
<http://ijaep.com/Journal/vol.9.8.pdf> (Web of Science **impact factor**)

35. Savchuk B., Bilavych H., Fedchyshyn N., Pantyuk T.; Oliyars M., Vlasii O., Bilavych I. (2020). Creating Ecological Language Space for the Youngest Computer Users. *International Journal of Applied Exercise Physiology*. 2020. Vol. 9. No.4. P. 90-99. <http://ijaep.com/Journal/vol.9.4.pdf> (Web of Science **impact factor**).
36. Savchuk B., Pantyuk M., Pantyuk T., The fenomen of pedagogical conflict in the modern scientific discourse Fundamental And Applied Researches: Contemporary Scientifical and practical Solutions and Approaches. Interdisciplinary Prospects. Volume V / [Editors: A. Dushniy, M. Makhmudov, M. Strenacikova]. Banska Bystrica – Baku – Uzhhorod – Kherson: Posvit, 2019. P. 234-238.
37. Савчук Б., Білавич Г., Душенко Ю. Коучинг як філософія і технологія розвитку професійної педагогічної освіти. *Гірська школа Українських Карпат*. 2019. №21. С.82-87. DOI: <https://doi.org/10.15330/msuc.2019.21.82-87>.
38. Савчук Б., Білавич Г., Власій О. Проблема самоосвіти майбутнього викладача вищої школи в рецепції української педагогічної думки. *Молодь і ринок*. 2019. №12. С. 56-60.
39. Savchuk B., Bilavych H., Pantyuk T., Holovchak N. Formation of the language culture of junior pupils in a dialectical environment: theoretical and practical aspects. *Гірська школа Українських Карпат*. 2018. Випуск 19. С. 109-113.
40. Савчук Б., Пантюк М., Розман І. Розвиток педагогічної біобібліографії в Україні: регіональний контекст. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Дрогобич. 2020. Вип. 28. Т. 3. С. 169-175: <http://www.apfn-journal.in.ua/28-3-2020>
41. Савчук Б., Білавич Г. Феномен коучингу в зарубіжному дискурсі. *Нова педагогічна думка*. 2020. №2. С. 7-11. DOI: <https://doi.org/10.37026/2520-6427-2020-102-2-7-11>
42. Савчук Б., Міщук Д. Освітнє середовище університету: методологічний дискурс в контексті складання міжнародних рейтингів. *Молодь і ринок*. 2020. № 2. С. 60-65.
43. Чернышев А.С. Практикум по решению конфликтных педагогических ситуаций. Москва: Педагогическое общество, 1999.

Інформаційні ресурси

1. Національний Темпус-офіс в Україні: <http://tempus.org.ua/uk/vyshha-osvita-ta-bolonskyj-proces.html>
2. https://stud.com.ua/64710/pedagogika/pedagogichni_konflikti
3. https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/26562/PPP_2018_15.pdf?sequence=1&isAllowed=y
4. http://library.krok.edu.ua/media/library/category/disertatsiji-avtoreferatividguki/soroka_2015_disertatsija.pdf.
5. https://pidruchniki.com/85376/psihologiya/osoblivosti_pedagogichnogo_konfliktu_umovi_zapobigannya
6. <https://ppt-online.org/112413>.
7. <http://repo.uipa.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/5615/1/9.pdf.pdf>
8. <http://nvd.luguniv.edu.ua/archiv/NN1/r2/07ajjsnd.pdf>.

6. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана. Івано-Франківськ, вул. Бандери, 1, кабінет 510, < kstuparyka@pnu.edu.ua >
Викладач	Савчук Борис Петрович

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Діяти відповідно до "Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”” https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/10/
Пропуски занять (відпрацювання)	Дії та заходи відповідно до "Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ”” https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Дії та заходи відповідно до "Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ”” https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Невідповідна поведінка під час заняття	Діяти відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (Нова редакція). 2020 р.
Додаткові бали	Визначаються відповідно до "Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ”” https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Неформальна освіта	Можливість зарахування. Рекомендовані платформи PROMETHEUS, ДНУ «УкрІНТЕІ», EDERA

Викладач

Савчук Б.П.